

สรุปสาระสำคัญเพื่อการประชาสัมพันธ์ไม่ย่นต้นเป็นหลักประกันทางธุรกิจ

๑. สาระสำคัญของพระราชบัญญัติหลักประกันทางธุรกิจ พ.ศ. ๒๕๕๘

๑.๑ สาระสำคัญ ในปี ๒๕๕๘ ได้มีการตราพระราชบัญญัติหลักประกันทางธุรกิจ พ.ศ. ๒๕๕๘ ซึ่งมีผลใช้บังคับเมื่อวันที่ ๒ กรกฎาคม ๒๕๕๘ เพื่อช่วยแก้ไขปัญหาการเข้าถึงแหล่งเงินทุนของผู้ประกอบการ โดยมีรัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังเป็นผู้รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ เป็นกฎหมายที่เปิดโอกาสให้ผู้ประกอบการสามารถเข้าถึงแหล่งเงินทุนได้ง่ายขึ้น นอกเหนือจากการจำนำและการจำนองตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ของไทย ซึ่งยังมีข้อจำกัด กล่าวคือ การจำนำกฎหมายให้นำเฉพาะสังหาริมทรัพย์ (ทรัพย์สินที่เคลื่อนที่ได้) เท่านั้น ที่ลูกหนี้สามารถนำมาเป็นหลักประกันได้ และต้องส่งมอบทรัพย์สินที่จำนำให้แก่ผู้รับจำนำ ซึ่งหากทรัพย์สินที่จำนำเป็นทรัพย์สินที่เป็นเครื่องมือในการประกอบธุรกิจของผู้จำนำก็จะส่งผลให้ผู้จำนำไม่สามารถนำทรัพย์สินดังกล่าวมาสร้างรายได้เพื่อไปชำระหนี้แก่ผู้รับจำนำได้ ส่วนกรณีจำนอง กฎหมายจำกัดประเภทของทรัพย์สินที่นำมาจำนองไว้ โดยให้จำนองได้เฉพาะอสังหาริมทรัพย์หรือสังหาริมทรัพย์ชนิดพิเศษบางประเภทเท่านั้น ซึ่งพระราชบัญญัติหลักประกันทางธุรกิจ พ.ศ. ๒๕๕๘ เพิ่มโอกาสในการนำทรัพย์สินมาเป็นหลักประกันโดยกำหนดให้ผู้ประกอบการสามารถนำทรัพย์สินทั้งสังหาริมทรัพย์และอสังหาริมทรัพย์ที่มีมูลค่าทางเศรษฐกิจที่มีอยู่มาใช้เป็นหลักประกันการชำระหนี้โดยไม่ต้องส่งมอบการครอบครองทรัพย์สิน ทำให้ผู้ประกอบการยังคงใช้ทรัพย์สินนั้นได้ในขณะที่ทรัพย์สินนั้นเป็นประกันการชำระหนี้ เป็นการลดข้อจำกัดในการขอสินเชื่อกับสถาบันการเงิน

๑.๒ บุคคลที่เกี่ยวข้อง

๑) ผู้ให้หลักประกัน (ผู้กู้เงินหรือบุคคลอื่นซึ่งเป็นเจ้าของทรัพย์สินที่เป็นหลักประกัน) จะเป็นบุคคลธรรมดาหรือนิติบุคคลก็ได้

๒) ผู้รับหลักประกัน (หรือเจ้าหนี้) ต้องเป็นสถาบันการเงินหรือบุคคลอื่นตามที่กำหนดในกฎกระทรวงสถาบันการเงิน ได้แก่

(๑) สถาบันการเงินตามกฎหมายว่าด้วยธุรกิจสถาบันการเงิน ได้แก่ ธนาคารพาณิชย์ เช่น ธนาคารกรุงเทพ ธนาคารกรุงไทย ธนาคารไทยพาณิชย์ ธนาคารกสิกร ฯลฯ ธนาคารต่างประเทศที่มาตั้งสำนักงานสาขาในประเทศไทย เครดิตฟองซิเอร์ บริษัทเงินทุน

(๒) บริษัทที่ได้รับใบอนุญาตประกอบธุรกิจประกันชีวิตประกันวินาศภัย (ยังไม่ได้ปล่อยสินเชื่อเนื่องจากติดเงื่อนไขของ คปภ.)

(๓) ธนาคารหรือสถาบันการเงินที่มีกฎหมายเฉพาะจัดตั้งขึ้น เช่น ธนาคารออมสิน ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร ธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทย ธนาคารพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมแห่งประเทศไทย ธนาคารเพื่อการส่งออกและนำเข้าแห่งประเทศไทย

(๔) นิติบุคคลเฉพาะกิจซึ่งมีวัตถุประสงค์ในการดำเนินการแปลงสินทรัพย์เป็นหลักประกัน

(๕) ทรัสต์ในนามทรัสต์ตามกฎหมายว่าด้วยทรัสต์เพื่อธุรกรรมในตลาดทุน

- หลักทรัพย์
- (๖) บริษัทหลักทรัพย์ กองทุนรวม หรือผู้แทนผู้ถือหุ้นตามกฎหมายว่าด้วยหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์
 - (๗) นิติบุคคลซึ่งประกอบธุรกิจสัญญาซื้อขายล่วงหน้าตามกฎหมายว่าด้วยสัญญาซื้อขายล่วงหน้า
 - (๘) บริษัทบริหารสินทรัพย์ตามกฎหมายว่าด้วยบริษัทบริหารสินทรัพย์
 - (๙) นิติบุคคลซึ่งมีวัตถุประสงค์ในการประกอบธุรกิจแฟ็กเตอร์ริง
 - (๑๐) สำนักงานปลัดกระทรวงอุตสาหกรรมเฉพาะกรณีกองทุนพัฒนาเอสเอ็มอีตามแนวพระราชรัฐ
 - (๑๑) ธนาคารพาณิชย์ต่างประเทศเฉพาะกรณีการให้สินเชื่อร่วมกับสถาบันการเงิน
 - (๑๒) นิติบุคคลซึ่งมีวัตถุประสงค์ในการประกอบธุรกิจให้เช่าซื้อและให้เช่าแบบลิสซิง
 - (๑๓) นิติบุคคลซึ่งมีวัตถุประสงค์ในการประกอบธุรกิจให้สินเชื่อ เช่น ผู้ประกอบธุรกิจสินเชื่อรายย่อยระดับจังหวัดภายใต้การกำกับ (พิโกไฟแนนซ์)

๑.๓ ทรัพย์สินที่นำมาเป็นหลักประกันทางธุรกิจได้ ตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติหลักประกันทางธุรกิจ พ.ศ. ๒๕๕๘ มี ๖ ประเภท ดังนี้

๑) กิจการ หมายความว่า ทรัพย์สินที่ผู้ให้หลักประกันใช้ในการประกอบธุรกิจและสิทธิต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการประกอบธุรกิจนั้นที่ผู้ให้หลักประกันนำมาใช้ประกอบการชำระหนี้ ซึ่งผู้ให้หลักประกันอาจโอนบรรดาทรัพย์สินและสิทธิต่างๆ ที่เกี่ยวข้องนั้นให้แก่บุคคลอื่นในลักษณะที่ผู้รับโอนสามารถประกอบธุรกิจดังกล่าวต่อไปได้ทันที เช่น กิจการทันตแพทย์ ก็อาจนำสิทธิในการเช่าอาคาร เครื่องมือเครื่องใช้ในการทำฟัน อุปกรณ์และวัสดุต่างๆ ในการทำฟัน มาเป็นหลักประกันได้ กิจการร้านอาหาร ก็อาจนำสิทธิในการเช่าที่ดินและอาคารพาณิชย์ที่ใช้ในการประกอบกิจการโต๊ะ เก้าอี้ อุปกรณ์ตกแต่งร้าน รวมทั้งทรัพย์สินทางปัญญา เช่น เครื่องหมายการค้า สิทธิบัตรที่ใช้ในร้านอาหาร มาเป็นหลักประกัน ได้

๒) สิทธิเรียกร้อง หมายความว่า การนำสิทธิที่จะได้รับชำระหนี้และสิทธิอื่นๆ ไม่ว่าจะเป็นรับชำระหนี้เป็นเงิน หรือได้รับชำระหนี้เป็นทรัพย์สินอย่างอื่น และสิทธิอื่นๆ มาเป็นหลักประกัน เช่น สิทธิเรียกร้องที่จะได้รับชำระหนี้จากลูกหนี้การค้า สิทธิเรียกร้องในบัญชีเงินฝากธนาคาร สิทธิเรียกร้องในสัญญาเช่า สิทธิเรียกร้องในสัญญาจ้าง แต่ไม่หมายความรวมถึงสิทธิที่มีตราสาร เช่น พันธบัตร ใบหุ้น

๓) สหหาริมทรัพย์ที่ผู้ให้หลักประกันใช้ในการประกอบธุรกิจ เช่น เครื่องจักร รถยนต์ สินค้าคงคลัง วัตถุดิบที่ใช้ในการผลิตสินค้า เครื่องใช้ในการประกอบกิจการทั้งหลายสามารถนำมาเป็นหลักประกันได้

๔) อสังหาริมทรัพย์ ได้แก่ ที่ดิน อาคารสถานที่ แต่ต้องเป็นกรณีที่ผู้ให้หลักประกันประกอบธุรกิจอสังหาริมทรัพย์โดยตรง เช่น ผู้ประกอบกิจการบ้านจัดสรร ที่ดินจัดสรร คอนโดมิเนียม

๕) ทรัพย์สินทางปัญญา เช่น ลิขสิทธิ์ สิทธิบัตร เครื่องหมายการค้า

๖) ทรัพย์สินอื่นตามที่กำหนดในกฎกระทรวง ได้แก่ ไม้ยืนต้น ซึ่งออกเป็นกฎกระทรวงมีผลใช้บังคับเมื่อวันที่ ๖ พฤศจิกายน ๒๕๖๑

๒. สาระสำคัญของการออกกฎกระทรวงกำหนดให้ไม้ยืนต้นเป็นหลักประกันทางธุรกิจ

ที่มา คณะกรรมการปฏิรูปประเทศด้านสังคม เข้าพบรัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์ เมื่อวันที่ ๒๘ มีนาคม ๒๕๖๑ ขอหารือและผลักดันให้ออกกฎกระทรวงกำหนดให้ไม้ยืนต้นที่มีมูลค่าสูงเป็นทรัพย์สินที่นำมาเป็นหลักประกันทางธุรกิจได้ ตามมาตรา ๘ (๖) ของพระราชบัญญัติหลักประกันทางธุรกิจ พ.ศ. ๒๕๕๘ เพิ่มเติม เนื่องจากเห็นว่าทรัพย์สินที่เป็นหลักประกันตามมาตรา ๘ ไม่ได้กำหนดให้ต้นไม้เป็นหลักประกันทางธุรกิจ

วัตถุประสงค์

- (๑) เพื่อให้สามารถนำไม้ยืนต้นเป็นหลักทรัพย์สินค้ำประกันการกู้ยืมเงินได้
- (๒) เพื่อส่งเสริมให้ประชาชนปลูกไม้ยืนต้นเพื่อการออมและการสร้างมูลค่าทางเศรษฐกิจ และสามารถใช้ประโยชน์จากต้นไม้ได้เพิ่มมากขึ้น
- (๓) เพื่อส่งเสริมให้ประชาชนใช้ที่ดินให้เกิดความคุ้มค่ามากขึ้นโดยการปลูกไม้ยืนต้นซึ่งเป็นทรัพย์สินที่มีมูลค่าทางเศรษฐกิจ
- (๔) เพิ่มพื้นที่ป่าไม้ของประเทศไทย

การดำเนินการ กระทรวงพาณิชย์โดยกรมพัฒนาธุรกิจการค้าได้ออกกฎกระทรวง เรื่อง กำหนดทรัพย์สินอื่นเป็นหลักประกัน โดยกำหนดให้ “ไม้ยืนต้นเป็นทรัพย์สินที่ใช้เป็นหลักประกันได้” ซึ่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์ (นายสนธิรัตน์ สนธิจิรวงศ์) ได้ลงนามในกฎกระทรวงเมื่อวันที่ ๒๔ ตุลาคม ๒๕๖๑ ลงประกาศราชกิจจานุเบกษาเมื่อวันที่ ๕ พฤศจิกายน ๒๕๖๑ และมีผลใช้บังคับเมื่อวันที่ ๖ พฤศจิกายน ๒๕๖๑ เป็นต้นไป

ความหมายของ “ไม้ยืนต้น”

ตามที่กระทรวงพาณิชย์ได้ออกกฎกระทรวงกำหนดให้ทรัพย์สินอื่นเป็นหลักประกัน พ.ศ. ๒๕๖๑ โดยกำหนดให้ไม้ยืนต้นเป็นทรัพย์สินที่ใช้เป็นหลักประกันได้ นั้น เจตนารมณ์ในการออกกฎกระทรวงดังกล่าวเพื่อเป็นการส่งเสริมให้มีการให้หลักประกันทางธุรกิจมากยิ่งขึ้น อันจะเป็นประโยชน์แก่การประกอบธุรกิจและเศรษฐกิจของประเทศ ทั้งนี้ กฎกระทรวงดังกล่าวไม่ได้กำหนดคำนิยามของคำว่าไม้ยืนต้นไว้โดยเฉพาะ คู่สัญญาสามารถตกลงกันนำไม้ยืนต้นทุกชนิดที่มีอายุยืนนานและใช้ประโยชน์จากเนื้อไม้ได้ มาเป็นหลักทรัพย์สินค้ำประกันการกู้ยืมเงินได้

หลักเกณฑ์และวิธีการใช้ไม้ยืนต้นเป็นหลักประกันทางธุรกิจ

๑) หลักเกณฑ์และวิธีการใช้ทรัพย์สินแต่ละประเภทเป็นหลักประกันทางธุรกิจ ผู้รับหลักประกันแต่ละแห่งจะเป็นผู้กำหนด ซึ่งปัจจุบันยังไม่มีสถาบันการเงินได้รับไม้ยืนต้นเป็นหลักประกัน กระทรวงพาณิชย์อยู่ระหว่างดำเนินการผลักดันสถาบันการเงินให้รับหลักประกันประเภทไม้ยืนต้น

๒) ปัจจุบัน ธ.ก.ส. ได้ดำเนินโครงการ “ธนาคารต้นไม้” โดยรับที่ดินและไม้ยืนต้นเป็นหลักประกันการกู้ยืมเงิน โดยมีหลักเกณฑ์และวิธีการ (ตามแบบ ธตม.๑๑ ที่แนบมาพร้อมนี้)

กฎกระทรวง
กำหนดให้ทรัพย์สินอื่นเป็นหลักประกัน
พ.ศ. ๒๕๖๑

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๔ วรรคหนึ่ง และมาตรา ๘ (๖) แห่งพระราชบัญญัติ
หลักประกันทางธุรกิจ พ.ศ. ๒๕๕๘ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์ออกกฎกระทรวงไว้ดังต่อไปนี้
ให้ไม้อินดันเป็นทรัพย์สินที่ใช้เป็นหลักประกันได้

ให้ไว้ ณ วันที่ ๒๔ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๖๑
สนธิรัตน์ สนธิจิรวงศ์
รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้กฎกระทรวงฉบับนี้ คือ โดยที่เป็นการสมควรกำหนดให้ไม้ยืนต้นเป็นทรัพย์สินที่นำมาใช้เป็นหลักประกันได้ ตามกฎหมายว่าด้วยหลักประกันทางธุรกิจ เพื่อเป็นการส่งเสริมให้มีการให้หลักประกันทางธุรกิจมากยิ่งขึ้น อันจะเป็นประโยชน์แก่การประกอบธุรกิจและเศรษฐกิจของประเทศ และโดยที่มาตรา ๘ (๖) แห่งพระราชบัญญัติหลักประกันทางธุรกิจ พ.ศ. ๒๕๕๘ บัญญัติให้ทรัพย์สินอื่นตามที่กำหนดในกฎกระทรวงเป็นหลักประกันได้ จึงจำเป็นต้องออกกฎกระทรวงนี้